

Liite nro 1 sivistysltk. 28.8.2018 § 37,
muutettu sivistysltk 11.6.2019 § 35.
muutettu sivistysltk 23.8.2022 § 44
muutettu sivistysltk 24.9.2024 § 66

Sonkajärven kunnan koulukuljetusten periaatteet

- 1) koulukuljetuksissa noudatetaan perusopetuslakia (32§)
- 2) koulukuljetuksissa pyritään kuntalaisten yhdenvertaiseen kohteluun
- 3) kuljetukset ja tarvittavat reitit harkitaan oppilaan kehitystason mukaisesti vuosittain (koulun rehtori päättää)
- 4) koulukuljetuksissa käytetään ensisijaisesti jo olemassa olevia joukkoliikennelinjoja ja koulukuljetusreittejä, muita kuljetusmuotoja, esim. tilauslinja-autoja ja takseja, käytetään täydentämään julkisen liikenteen yhteyksiä tai eräissä erikoistapauksissa, kuten terveydellisten syiden niin vaatiessa.

(taksikuljetuksia ei järjestetä ovelta -ovelle – kuljetuksina, vaan oppilaat kerääntyvät ns. taksipysäkeille samalla tavoin kuin linja-autoa käyttävät oppilaat kerääntyvät linja-autopysäkeille koululta tulevien aikataulujen mukaisesti)
- 5) esiopetusoppilaat käyttävät samoja kuljetusmuotoja kuin perusopetuksen oppilaat.
- 6) oppilaan tulee käyttää sitä kouluautoa, joka lähtee koulun päätyttyä. Luvallista ei ole jäädä seuraavaan lähtevään autoon kuin perustelluissa tapauksissa (vanhempien kirjallinen ilmoitus, koulun järjestämä kerhotoiminta tai iltapäivätoiminta ennen klo 15).
- 7) koulukuljetuksissa ei järjestetä kaverikuljetuksia.
- 8) oppilas voi joutua käyttämään koulumatkallaan eri kuljetusmuotoja (vuoroauto, tilauslinja-auto, taksi ja kävely)
- 9) kunnan velvollisuus ei ole järjestää koulukuljetusta koko matkalle, vaan kuljetus voidaan järjestää vain osalle matkasta riippuen kuljetusauton reitistä, kävelymatkasta ja kuljetukseen käytetystä ajasta.
- 10) oppilaan käydessä muuta kuin lähikoulua, huoltaja vastaa oppilaan kuljetuksen järjestämisestä tai saattamisesta aiheutuvista kustannuksista.

Tarkennuksia:

Koulumatkan pituus

Kuljetus järjestetään, jos koulumatka

0.–6. luokan oppilaat, koulumatka yli 3 km

7.–9. luokan oppilaat, koulumatka yli 5 km lukio koulumatka yli 5 km (lain mukaan toisen asteen opiskelijoille ei tarvitse kuljetuksia järjestää)

Koulumatka mitataan kotitontin portilta koulutontin portille lyhintä käyttökelpoista reittiä. Taajama-alueella asuville oppilaille koulukuljetusta ei järjestetä. Kunnan velvollisuus ei ole järjestää koulukuljetusta koko matkalle, vaan kuljetus voidaan järjestää vain osalle matkasta riippuen kuljetusauton reitistä, kävelymatkasta ja kuljetukseen käytetystä ajasta.

Oppilaan itse kuljettava matka

Koulukuljetuksessa mukana olevan oppilaan itse kuljettava matka linja-autopysäkille tai taksireitin varteen on korkeintaan 3 km. Oppilaan mahdollisuuksia omatoimiseen kulkemiseen osalla koulumatkaa arvioidaan ottaen huomioon perusopetuslain 32 §:ssä mainitut kriteerit kuten oppilaan ikä, muut olosuhteet ja tien vaarallisuus. Erityisesti kiinnitetään huomiota esi- ja alakouluikäisten mahdollisuuksiin selviytyä osasta koulumatkaa omatoimisesti.

Koulumatkaan kuuluva aika odotuksineen

Lain mukaan oppilaan päivittäiseen koulumatkaan käytettävä aika odotuksineen voi olla:

- esiopetuksessa ja 1–6 vuosiluokilla enintään 2 ½ tuntia
- 7–10 vuosiluokilla enintään 3 tuntia
- erityisopetuksessa enintään 3 tuntia
- lukiolaisille ei aikaa ole määritetty

Koulumatkan vaikeus tai rasittavuus

Kunta voi järjestää oppilaalle kuljetuksen tai korvata oppilaan huoltajalle koulumatkakustannuksia, jos koulumatka on oppilaalle liian vaikea tai rasittava. Rehtori arvioi aina oppilaskohtaisen harkinnanvaraisen koulukyydityksen.

Päätöstä tehtäessä kunta pyytää lausuntoa, joko poliisilta tai tieviranomaisilta. Koulumatka saattaa olla liian vaikea esimerkiksi oppilaan henkilökohtaiseen kehitystasoon nähden tai liian raskas, jos oppilaalla on esimerkiksi terveydellisiä esteitä kulkea koulumatka omin neuvoin.

Kuljetuksen järjestäminen koulumatkan vaikeuden tai rasittavuuden perusteella edellyttää aina asiantuntijalausuntoa. Lausunnon antaa lääkäri, psykologi tai muu asiantuntija tapauksesta riippuen, ja lausunnosta on ilmettävä kuljetustarpeen syyt ja perustelut. Koulumatkan vaarallisuutta arvioidaan mm <http://maps.ramboll.fi/mapguide2009/koululiitu/> kartan perusteella.

Erityisperusteista kuljetusetuutta haetaan erillisellä hakemuksella jokaiselle lukuvuodelle erikseen ja siihen on liitettävä em. asiantuntijalausunnot. Päätös tehdään lukuvuodeksi kerrallaan. Erityisperusteisia kuljetuksia tulee hakea edellisen lukuvuoden loppuun mennessä.

Yhteishuoltajuus:

Mikäli koulukuljetusetuuden kriteerit täyttyvät, tulee kunnan järjestää maksuton koulukuljetus ainoastaan sen kunnassa olevan huoltajan luota, jossa oppilas on väestörekisterin perusteella kirjoilla.

Omakustanteinen kulkeminen Sonkajärven kunnan koulukuljetuksissa

Oppilaat, jotka eivät kuulu koulukuljetuksen piiriin voivat käyttää kuljetusta seuraavin ehdoin:

- kyseessä on koulumatka
- jos reitillä kulkevaan autoon mahtuu ylimääräisiä oppilaita
- eivät aiheuta lisäkustannuksia eivätkä reittimuutoksia
- eivät vie istumapaikkoja koulukuljetuksen piiriin kuuluvilta oppilailta
- koulumatkan pituus ratkaisee, mikäli kaikki eivät mahdu autoihin

Kuljetuksista peritään hinta, jonka liikennöitsijät ja kunta sopivat keskenään ja samoin sovitaan, miten usein maksu peritään. Omakustanteisen kulkemisen maksu kunnan koulukuljetuksissa on 35 € / lukukausi (voimaan 1.1.2025).

Saattokorvaus (huoltaja kuljettaa)

Oppilaan huoltajalle voidaan maksaa anomuksesta koulumatkakustannuksen korvausta, jos oppilas täyttää koulukuljetusehdot ja huoltaja kuljettaa oppilasta, eikä kunta pysty tarjoamaan lait täyttävää kuljetusta. Korvaus maksetaan pääsääntöisesti voimassa olevan **Kelan oman auton käytöstä maksettavan kilometrikorvauksen mukaisesti TAI linja-autolipputaksan mukaisesti**. Korvaus ei voi kuitenkaan olla suurempi kuin kuljetus kunnan järjestämänä olisi tullut maksamaan. Korvaus maksetaan huoltajan pankkitilille jälkikäteen.

Petokyydit

Petokyydit harkitaan tapauskohtaisesti. Huoltajan on toimitettava paikalliselta riistahoitoyhdistykseltä lausunto, joka perustuu Tassu-järjestelmän kirjauksiin petojen esiintymisestä alueella.

Petovaarakuljetuksen kriteerit

Kuljetustarve ei voi perustua aikaisempien vuosien tapahtumiin ja arviointi perustuu aina tapauskohtaiseen harkintaan.

Petovaarakuljetus perustuu seuraaviin riistanhoitoyhdistyksen arvioimiin kriteereihin:

- alueelle liikkuva susi tai karhu on vahingoittunut tai sairas
- alueella liikkuu susia, jotka eivät käyttäydy lajityypillisesti
- susi tulee toistuvasti lyhyen ajan sisään asuinrakennuksen pihapiiriin ihmisistä piittaamatta
- susi on kohdistanut hyökkäyksen lemmikki- tai kotieläimeen asuinrakennuksen pihapiirissä tai sen välittömässä läheisyydessä
- susihavaintoja tehdään toistuvasti lyhyen ajan sisään oppilaan koulumatkan varrelta, jolloin oppilaan kävelymatka koulukuljetusreitillä varteen katsotaan vaaralliseksi susivaaran vuoksi
- alueella on emokarhu poikasineen (kuljetus myönnetään ajanjaksolle, jolloin karhu hereillä)

Kuljetus myönnetään aina määräaikaisena, enintään kuukauden ajaksi kerrallaan, ja päätöstä tehtäessä käytetään kokonaisharkintaa.

Kuljetuksia ei myönnetä valaistuille tieosuuksille, taajama-alueille tai lyhyille, alle 1 km koulumatkoille. Kuljetukset pyritään järjestämään tavallisten koulukuljetusten yhteyteen.

Vaihtoehtoisesti huoltajalle voidaan maksaa saattokorvausta edellä mainitun Kelan kilometrikorvauksen mukaisesti, mikäli koulukuljetuksissa ei ole tilaa tai kunta ei kykene järjestämään koulukuljetusta. Korvaus maksetaan huoltajalle toteutuneiden koulukuljetuspäivien mukaan jälkikäteen.

Koulukuljetukset aamu- ja iltapäivätoiminnasta

Iltapäivätoiminnassa olevat 1–2 luokan oppilaat ovat oikeutettuja käyttämään klo 15 kuljetusta. Huoltaja vastaa kuljetuksista aamupäiväkerhoon ja iltapäiväkerhosta kotiin klo 15 jälkeen. Täydentävässä varhaiskasvatuksessa oleville (esikoulun jälkeen) kunta ei ole velvollinen järjestämään koulukuljetusta. Esikoululaisten vanhempien on mahdollista hakea lapselleen omakustanteista koulukyytiä yllä mainituilla ehdoilla.

Säännöt koulukuljetusten aikana

Jotta koulukuljetukset sujuisivat mahdollisimman joustavasti ja turvallisesti, on oppilaiden ja huoltajien oltava tietoisia seuraavista periaatteista ja noudatettava niitä:

- huoltaja vastaa aina pysäkin ja kodin välisen matkan turvallisesta kulkemisesta sekä kulkemisen opastuksesta.
- koulun järjestyssäännöt ovat voimassa myös koulumatkan aikana.
- kunta on vakuuttanut kaikki oppilaat koulussa ja koulumatkalla tapahtuvan tapaturman varalta - koulukyytiin oikeuttava linja-autokortti ja kuljetusoikeuskortti on aina esitettävä kyytiin noustessa, kortittomien varauduttava maksamaan kuljetustaksa.
- kadotetusta tai rikitusta linja-autokortista on velvollinen maksamaan 15 €.
- koulumatkakorttia ei saa käyttää muihin tarkoituksiin, esim. iltamatkoihin harrastuksiin
- liikenneturvallisuus on kuljetuksen aikana tärkeintä. Linja-autossa ja taksissa ei saa liikkua paikasta toiseen kuljetuksen aikana ja taksissa sekä linja-autossa on pidettävä turvavyöt kiinni.
- linja-auton tai taksin kuljettaja saa ja hänen tulee puuttua kuljetuksen aikana tapahtuvaan häiriköintiin sekä ilmoitettava häiriköinnistä koululle ja kotiin. Jos häiriköinti on jatkuvaa, niin oppilas voidaan poistaa koulukuljetuksesta määräajaksi. Laki järjestyksenpitämisestä joukkoliikenteessä oikeuttaa kuljettajan poistamaan häiriötä aiheuttavan matkustajan, joka kuljettajan kiellosta huolimatta jatkaa häiriön aiheuttamista (huom. turvavyön käyttö). Matkustajaa ei kuitenkaan saa poistaa, jos siitä aiheutuisi vaaraa hänen terveydelleen. Lisäksi kuljettajan on ilmoitettava mahdollisista kortin väärinkäytöksistä koululle, joka päättää rangaistuksesta.
- huoltajan tulee ilmoittaa liikennöitsijälle/taksiautoilijalle, jos oppilas sairastuu, eikä tarvitse koulukyytiä.
- liikennöitsijälle on hyvä ilmoittaa oppilaan terveydentilaa koskevista seikoista kuten allergioista, sairauksista ym., jotka saattavat vaikuttaa kuljetuksiin, (koulu ei voi antaa ilmoituksia ilman vanhempien suostumusta). Autojen on oltava savuttomia.
- koulukuljetukseen saa ottaa vain sellaisia urheiluvälineitä tai muita ylimääräisiä tavaroita, joita tarvitaan lukujärjestyksen mukaisesti esimerkiksi liikuntatunneilla tai joiden tuomisesta on muuten erikseen sovittu koulun kanssa. Urheiluvälineet tulee kuljettaa asianmukaisesti pakattuina (esim. luistimissa teräsuojat).
- koulukuljetuksen ei tarvitse odottaa oppilasta, jos hän myöhästyy pysäkillä tai lähtee hakemaan unohtunutta tavaraa kodista. Oppilaan on oltava sovittuna aikana sovitulla pysäkillä, ei esimerkiksi jossain sen läheisyydessä. - koulukuljetus ei ole myöhässä, jos se saapuu pysäkillä 10 minuutin kuluessa sovittuna ajasta.
- poistuttaessa linja-autosta on varmistuttava, että reitti on turvallinen ja että oppilas tekee itsensä näkyväksi kaikille tiellä liikkujille sekä linja-auton kuljettajalle, heijastimen käyttö suotavaa.
- huoltaja on velvollinen korvaamaan oppilaan kuljetuskalustolle aiheuttaman vahingon. Liikennöitsijä ja oppilaan huoltaja sopivat vahinkojen korvaamisesta keskenään. Kunta ei korvaa oppilaiden autoille aiheuttamia vahinkoja.